

HE 174/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain ja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

17.3. 2026

Lisättäväksi esitetty uusi 3c§ terveydenhuollon ammattihenkilölakiin on perusteltu

- Esitys parantaa Suomen valmiuksia antaa ja vastaanottaa kansainvälistä apua ja siten osallistua EU:n toimintaan ja kansainväliseen yhteistyöhön kansainvälisten häiriötilanteiden hallinnassa, joita ovat esimerkiksi erilaiset terveyttä uhkaavat hätätilanteet ja sotilaallisten keinojen käyttö.
- 3 c §:n soveltamisalarajaus tärkeä eli koskee vain tilanteita, joissa kansainvälisestä avusta on tehty päätös, ei normaalioloja

Yhteys sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden lainsäädännön kokonaisuudistukseen

Pohdinnassa lähihoitajien ja perustason ensihoitajien asema valvonnan alaisina olevina ammattilaisena, jossa vaihtoehdot ovat

- ei valvontaa, nimikesuojaustaso poistetaan
- valvontaa, laillistettuna ammattihenkilönä
- Lisäksi pohdinnassa on myös muita vaihtoehtoja.
- Mikäli ensimmäinen vaihtoehto toteutuisi, lähihoitajat ja perustason ensihoitajat eivät enää olisi rekisteröityjä ammattihenkilöitä
- Valvonnan näkökulmasta rinnastettavissa esimerkiksi hoiva-avustajiin

Yhteys valmiuslain uudistukseen

- Valmiuslain uudistuksen (98 §) perusteella poikkeusoloissa voidaan joustaa ammattioikeuksista vain rekisteröityjen ammattihenkilöiden osalta
- Jos lähihoitaja ei olisi rekisteröity, hänen käyttöönsä poikkeusoloissa ei voitaisi laillisesti joustavoittaa eikä hyödyntää turvallisesti
- Lähihoitajien osaamista ei tunnisteta, tunnusteta eikä hyödynnetä
- Tehtävien turvallinen siirtäminen < tehtäviä vastaanottava ammattiryhmä tunnistettu, säädelty, vastuullinen ja valvonnan piirissä
- Lähihoitajan ammatin laillistaminen
 - > vahvistaisi hallittua työnjakoa sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta

Lopuksi

- Nykyisessä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa varautuminen kansainvälinen avun vastaanottamiseksi ja antamiseksi on perusteltua
- hallituksen esityksen ajankohta huono kun samaan aikaan ollaan rapauttamassa suomalaista sosiaali- ja terveydenhuollon ammattirakennetta
- Hyvän työn ohjelmaa voisi kutsua Hyvän hoidon rapauttamisohjelmaksi
- Ristiriita tavoitella sosiaali- ja terveydenhuollon veto- ja pitovoiman parantamista, jos samalla ollaan viemässä suurimmalta ammattiryhmältä oikeus laillistettuun ammattinimikkeeseen